

20.12.2018

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *Zaharova: Suriye'deki ABD-Kürt flörtü, Türkiye-Suriye sınırındaki durumu had safhada kötüleştirdi...* Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, ABD'nin Suriye'deki Kürt güçlere verdiği desteğin Türkiye-Suriye sınırında derin bir kriz tehdidi oluşturduğunu söyledi. Zaharova, "Washington'un ayrılıkçı eğilimlere sahip Kürt siyasetçilerle devam eden flörtü, Türkiye'nin ulusal güvenliğine yönelik tehditler nedeniyle Ankara'nın endişelerini ciddi şekilde artırdı. ABD, bu endişeleri ortadan kaldırmayı henüz başarabilmiş değil" dedi. Zaharova, Fırat'ın doğusundaki durum sonucunda Türkiye-Suriye sınırında ve çok kısa süre önce IŞİD'in saldırısına maruz kalan bölgelerde durumun had safhada kötüleştirdiğini vurguladı.

- *Rus senatör Klintseviç: Rusya, Suriye'deki varlığını koruyacak...* Rus senatör Frants Klintseviç, Moskova'nın Suriye'deki askeri varlığını koruyacağını, bu ülkede Rusya'nın askeri üslerinin yer aldığını ve askeri danışmanların çalışmaya devam ettiğini belirtti. Klintseviç, "Suriye'de kalıyoruz, Şam ile ülke topraklarında, Tartus ve Hmeymim'de iki askeri üssümüzün 49 yıl boyunca yerleşik kalacağı konusunda anlaşmalar imzalandı. Suriye hükümet ordusunun danıştığı askeri danışmanlarımız da kalıyor" diye konuştu.

TRUMP'IN SURİYE'DEN ÇEKİLME KARARI

- *Trump: IŞİD'e karşı tarihi zaferlerden sonra, askerlerimizin eve dönme zamanı geldi...* ABD Başkanı Donald Trump, Suriye'de IŞİD'i yenilgiye uğrattıklarını dile getirerek, "Askerlerimizin eve dönme zamanı geldi" ifadesini kullandı. Trump, sosyal medya hesabı Twitter'dan yaptığı paylaşımda, IŞİD'le mücadeleye ilişkin açıklamalar yaptı. "Uzun zamandan beri Suriye'de savaşıyoruz. Yaklaşık 2 senedir ABD Başkanayım, gerçekten aşama kaydettik ve IŞİD'i yendik" değerlendirmesinde bulunan Trump, paylaşımında, "IŞİD'i kötü bir şekilde yenilgiye uğrattık ve toprakları geri aldık." ifadesine yer verdi. "Askerlerimizin eve dönme zamanı geldi." açıklamasını yaparak, ABD askerlerinin ülkelerine geri döneceğini duyuran Trump, Twitter üzerinden yaptığı diğer bir açıklamada ise, "Başkanlığım döneminde Suriye'de bulunmamızın tek nedeni olan IŞİD'i yendik" ifadesini kullanmıştı. Beyaz Saray Sözcüsü Sarah Sanders da "IŞİD ile mücadelenin yeni evresine girmekle beraber, ABD askerlerini ülkeye geri çekmeye başladık" şeklinde açıklama yapmıştı.

- *Trump'ın twiti, Beyaz Saray ve Pentagon'dan sınırlı açıklamalar...* Beyaz Saray, ABD askerlerinin Suriye'den çekilmeye başladığını doğruladı. Washington yönetiminden yapılan açıklamada, IŞİD'in yenilgiye uğratıldığı ve Suriye'deki birliklerin ülkeye dönüşünün başladığı, böylece örgüte karşı verilen mücadelede yeni bir aşamaya geçildiği kaydedildi. Açıklamada, bu çekilmenin IŞİD'e karşı oluşturulan uluslararası koalisyonun ya da mücadelenin de sonlandığı anlamına gelmediği vurgulandı. ABD Başkanı Donald Trump, Beyaz Saray'ın açıklamasından kısa süre önce gelişmeyi Twitter üzerinden duyurmuştu. Trump, "IŞİD'i Suriye'de yenilgiye uğrattık, Trump Başkanlığı sırasında orada bulunmamın tek nedeniydi" ifadesini kullandı. Amerikan CBS kanalının haberine göre Beyaz Saray yönetimi Savunma Bakanlığına çekilme emrini verdi. Gazetecilerin soruları üzerine kısa bir yazılı açıklama yapan Bakanlık Sözcüsü Albay Rob Manning, "Şuan için müttefiklerimizle birlikte bölgede görev yapmaya devam

ediyoruz" dedi. Reuters'a konuşan bir ABD'li yetkilinin verdiği bilgiye göre çekilme 60 ila 100 gün arasında tamamlanacak. Yetkili, ülkede bulunan Dışişleri Bakanlığı görevlilerinin ise 24 saat içinde Suriye'den ayrılacağını öne sürdü.

- **Pentagon açıklaması...** ABD Savunma Bakanlığı Sözcüsü Dana W. White'ın imzasını taşıyan açıklamada "Koalisyon güçleri IŞİD'in elindeki bölgeyi kurtardı ama IŞİD'e karşı mücadele sona ermedi. Suriye'deki ABD askerinin eve dönüş sürecini başlattık ve operasyonun bir sonraki aşamasına geçiyoruz. Birliklerimizin ve operasyonun güvenliği açısından daha fazla detay vermiyoruz. Ortaklarımızla ve müttefiklerimizle IŞİD'i bulunduğu yerlerde yenilgiye uğratmak üzere çalışmaya devam edeceğiz" dendi.

- **ABD'nin Suriye'den çekilme kararına tepkiler...** ABD Başkanı Trump'ın "IŞİD'i yendik" mesajı ve ardından Beyaz Saray'ın ABD askerlerinin Suriye'den çekilmeye başladığı açıklaması üzerine Rusya, İngiltere ve İsrail tepki gösterdi. Rusya Dışişleri Bakanlığı'ndan resmi TASS haber ajansına yapılan açıklamada ABD askerlerinin Suriye'den çekilmesinin olumlu bir gelişme olduğu belirtildi. Açıklamada ayrıca bu durumun ülkede barışın tesis edilmesinin önünü açacağı kaydedildi. Trump'ın açıklamasından kısa süre önce Rusya, "ABD'nin Suriye'deki varlığının barışın önünde engel teşkil ettiği" açıklamasını yapmıştı. İngiltere Dışişleri Bakanı Tobias Ellwood, Trump'ın IŞİD'in yenilgiye uğratıldığı sözlerine Twitter üzerinden yanıt vererek "Kesinlikle katılmıyorum. (IŞİD) başka türlü aşırılık şekillerine büründü ve tehdit hâlâ geçerli" ifadesini kullandı. İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu son iki günde ABD Başkanı ve Dışişleri Bakanı ile telefonda görüşüğünü belirtti ve Washington'ın Suriye'yi etki alanı içinde tutmak için başka yöntemleri olduğunun söylendiğini belirtti. Netanyahu "(Çekilme için) zaman çizelgesini, nasıl olacağını ve bize etkisini değerlendireceğiz. Ne olursa olsun İsrail'in güvenliğini tesis etmeye ve kendimizi bu bölgeye karşı korumaya devam edeceğiz" ifadesini kullandı. Diğer taraftan ABD'li az sayıda siyasetçinin haricinde çoğunluğu karşı çıkıyor. Pentagon'un ise hazırlıksız yakalandığı ve böyle bir kararı beklemediği anlaşılıyor.

- **Karar Erdoğan-Trump görüşmesinde mi alındı?...** Bazı haber ajansları kararın Erdoğan-Trump görüşmesinde alındığını iddia etti. Suriye'den çekilme kararının Erdoğan ile Trump arasındaki görüşmede alınıp alınmadığı hakkındaki soruyu yanıtlayan Beyaz Saray yetkilisi 'Başkan bu konuda kararı kendi verdi. Bu Erdoğan ile tartışıp ele aldığı bir husus değildi' ifadesini kullandı

- **DSG: ABD'nin Suriye'den çekilme kararı ihanet...** Demokratik Suriye Güçleri Sözcülüğü'nün yaptığı açıklamada ABD'nin Suriye'den çekilme kararı hakkında, "Bu bir ihanet, arkadan hançerleme" açıklaması yapıldı.

ORTADOĞU-AFRİKA

- **İran Cumhurbaşkanı Ruhani, Türkiye'de...** Türkiye-İran Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi Beşinci Toplantısı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Ruhani'nin başkanlıklarında 20 Aralık Perşembe günü Ankara'da gerçekleştirilecek. Ruhani'nin ziyareti sırasında ilgili bakanların katılımıyla düzenlenecek konsey toplantısında, Türkiye ve İran arasındaki ilişkiler tüm yönleriyle ele alınacak. Toplantıda, ikili ilişkilerin yanı sıra bölgesel ve uluslararası gelişmeler hakkında görüş alışverişinde bulunulması öngörülmüyor.

- *Libya ordusundan Türkiye'ye 'yasadışı silah sevkiyatı' suçlaması...* Libya Ulusal Ordu komutanlığı, Türkiye'yi terörist saldırılarda kullanılmak üzere yasadışı silah ve patlayıcı sevkiyatı yapmakla suçladı. Libya ordusundan yapılan açıklamada, 17-18 Aralık'ta El-Hums limanında, Türkiye'den gelen iki büyük silah partisinin ele geçirildiği iddia edildi. Söz konusunun binlerce tüfek ve 4 milyondan fazla kurşun olduğu ileri sürüldü. Açıklamada, "Türkiye, Libya'ya silah sevkiyatını durdurmadı ve durdurmayı da planlamıyor" ifadesi yer aldı.
- *The Jerusalem Post: İran, Türkiye ve Rusya, Doğu Akdeniz'de İsrail'i tehdit ediyor...* İsrail'de yayınlanan The Jerusalem Post gazetesi, 20 Aralık'ta Beerşeba'da Kıbrıs, Yunanistan ve İsrail arasında yapılacak olan üst düzey görüşmenin stratejik açıdan önemli bir olay olduğunu belirtti. Gazetede yayınlanan makalede, Lübnan'da Hizbullah etkinken, Suriye'de İran'ın güçleri varlığını sürdürürken Gazze'deyse Hamas'ın güçlendiğine dikkat çekildi. İran'ın Akdeniz kıyılarında hava ve deniz üsleri kurmayı planladığı ve oradan askeri gücünü Balkanlara göstererek, oradaki Müslüman topluluklara yansıtacağı öne sürülen yazıda, Balkanlarda Türkiye ve İran'ın 'sızdığı' Arnavutluk, Bosna ve Kosova gibi 3 ülkenin bulunduğu kaydedildi. Yeni Osmanlı dış politika yürüten Türkiye'nin Akdeniz'de uzun bir kıyı şeridi olan güçlü bir ülke olduğu belirtilen haberde, Türkiye'nin Gazze'deki Hamas hükümetine destek olduğu, ayrıca Suriye ve Libya'daki gruplarla iyi ilişkiler kurduğu ifade edildi. Gazete, Türkiye'nin ayrıca donanmasını güçlendirdiğini ve hatta İsrail'in Gazze'ye uyguladığı askeri ablukayı delmeye çalışan gemilere refakat edecek askeri gemiler göndermekle tehdit ettiğini, Ankara'nın bu eylemlerinin İsrail'in çıkarlarıyla açıkça kesiştiğini yazdı.

AB – AVRUPA

- *Ukrayna, yine Kerç'ten geçmeyi planlıyor...* Ukrayna Ulusal Güvenlik ve Savunma Konseyi Sekreteri Aleksandr Turçinov, savaş gemilerini yeniden Kerç Boğazı'ndan geçirmeyi planladıklarını belirtti. Turçinov, Ukrayna'nın yeniden savaş gemilerini Kerç Boğazı'ndan geçirme olasılığıyla ilgili sorusuna, 'bu konuda tereddüt edilmemesi gerektiği' yanıtını verdi. Turçinov, "Partnerlerimize de Ukrayna'nın Karadeniz limanlarından Azak Denizi'ndeki limanlara bu geçişe katılmayı teklif ediyoruz" dedi. Geçiş yapacak gemilere katılmaları için Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) ve diğer uluslararası örgütlerin temsilcilerini davet edeceklerini belirten Turçinov, "Henüz bu girişimimize yanıt alamadık. Ama yeni geçiş en azından gözlemcilerini göndereceklerini umuyoruz" diye ekledi. Ukraynalı yetkilinin bu açıklaması için 'tamamen sorumsuzca' nitelendirmesinde bulunan Rusya Dışişleri Bakanlığı, Kiev'in mevcut gerilimi daha da derinleştirmek istediğini kaydetti.

- *AB tek kullanımlık plastiği yasaklıyor...* AB ülkeleri tek kullanımlık plastik ürünlerin yasaklanması konusunda uzlaşmaya vardı. Uygulama ile özellikle denizlerdeki plastik kirliliğinin azaltılması amaçlanıyor.

YUNANİSTAN – KIBRIS

- *AİHM'den Atina'ya "şeriat" cezası...* AİHM Batı Trakyalı bir Türk'ün açtığı davada, Yunanistan'ı ülkedeki Müslüman azınlığa şeriat kanunları dayattığı ve medeni hukuktan faydalanma fırsatı tanımadığı gerekçesiyle mahkum etti.
- *Türkler kayalıklarımıza çıkarsa yerle bir ederiz...* Yunan Genel Kurmay Başkanı Evangelos Apostolakis, "Türkler kayalıklarımıza çıkarsa yerle bir ederiz. Hükümetimiz de aynı görüştedir" dedi. Savunma Bakanlığı basın mensupları içi düzenlenen basın toplantısında

konuşan Yunan Genel Kurmay Başkanı Evangelos Apostolakis, Türkiye için skandal sözlere imza attı. Apostolakis, "**Türkler kayalıklarımıza çıkarsa, yerle bir ederiz. Hükümetimiz de aynı görüştedir**" şeklinde konuştu. BBC Türkçe'nin haberine göre Apostolakis, "Türkiye'nin Doğu Akdeniz bölgesinde uyguladığı baskılara karşuya olan Yunanistan'ın Kıbrıs, İsrail ve Mısır ile kurduğu ittifak sayesinde bölgedeki dengelerin sağlandığından" söz etti. Yunan Genelkurmay Başkanı "Eğer savaşacaksak, ki bunu temenni etmiyoruz ve Türkiye'nin bu yola başvuracağına inanmıyoruz, bizim yanımızda kimse savaşmayacaktır. ABD ve AB ile birlikte Türkiye'nin bu meseleyi oraya kadar vardırımayacağını güvence altına almak istiyoruz" dedi. Apostolakis buna rağmen, "ABD'nin Türkiye'den asla vazgeçmeyeceğini, kendi stratejik çıkarları açısından Türkiye'yi bölgede kendisine en yakın müttefiki olarak görmeye devam edeceğini" de sözlerine ekledi.

ABD

- **ABD'den Rusya'ya yeni yaptırımlar: 14 kişi ve 3 kurum daha listeye eklendi...** ABD yönetimi, çoğu Rus Askeri İstihbarat Servisi (GRU) çalışanı 14 kişiye ve 3 kuruma yaptırım uygulayacağını açıkladı. ABD Hazine Bakanlığında yapılan yazılı açıklamada, Hazine Bakanlığı Yabancı Varlıklar Ofisinin (OFAC) "Amerika Düşmanlarına Yaptırımla Mücadele Yasası" (CAATSA) kapsamında yaptırım uygulanacak Ruslara yönelik listenin genişletildiği belirtildi.

- **ABD'li senatörlerden Karadeniz'de Rusya'ya karşı operasyon çağrısı...** ABD'de 41 senatör, Başkan Donald Trump'ı, Karadeniz'de Rusya'ya karşı çok uluslu operasyon düzenleme çağrısında bulundu. Açıklama, Senatör Ron Johnson'ın internet sitesinde yayınlandı. Karadeniz'deki gemi trafiği özgürlüğünü sağlamak ve "uluslararası toplum tarafından tanınan sınırlara" ve ikili anlaşmalara desteği sergilemek için bu operasyon ihtiyaç olduğu belirtilen açıklamada, "Rusya'nın bağımsızlığa yönelik aşırı iddialarına direniş gösterme" ihtiyacı kaydedildi. Senatörler ayrıca NATO'dan Karadeniz'deki varlığı arttırmayı talep etti ve Avrupalı müttefikleri ve partnerleri, yakıt ve stok takviyesi yapmak için limanlarına girmek isteyen Rus gemileri geri çevirmeye çağırdı. Maddelerden birinde, "Başkan'ı, Ukraynalı askerlerin imkanlarını genişletmek için yetkilerini kullanmaya çağırıyoruz" dendi. Bir sonraki maddede ise Ukrayna'ya güvenlik alanında, özellikle de "denizdeki imkanların güçlendirilmesi" konusunda ek yardımın sunulmasından bahsediliyor. Açıklamada ayrıca, "Başkanın, CAATSA kanununa uygun olarak Rusya'ya karşı zorunlu yaptırımları yürürlüğe koyma zorunda olduğu" hatırlatıldı.

RUSYA

- **Putin, 'Rusya ve Belarus Birlik Devleti askeri doktrinini' onayladı...** Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Rusya ve Belarus Birlik Devleti askeri doktrinini onayladı. Kararname, yasal bilgiler resmi internet sitesi pravo.gov.ru'da yayınlandı. Belgede, "Rusya hükümeti tarafından sunulan Birlik Devleti'nin askeri doktrin taslağının onaylanması. Birlik Devleti Yüksek Devlet Konseyi kararnamesiyle Birlik Devleti'nin askeri doktrininin onaylanmasının uygun görülmesi" denildi. Birlik Devleti askeri doktrini Rusya ve Belarus doktrinleri temelinde 2001 yılında kabul edildi. Rusya kendi askeri doktrininin yeni versiyonunu 2014 yılında onayladı. Minsk'in de kendi stratejik belgesini değiştirmeyi planlamasından dolayı, Belarus Parlamentosu Temsilciler Meclisi'nin Ulusal Güvenlik Komisyonu üyesi Zigmund Valevaç, Birlik Devleti'nin de askeri doktrininin yeni versiyonunu dikkate almasını önerdi. Daha sonra

Belarus Genelkurmay Başkanlığı temsilcisi Artem Butorin, Birlik Devleti askeri doktrini taslağının 2018'de birliğin Bakanlar Konseyine sunulmasının planlandığını açıkladı. Butorin, askeri doktrinin iki ülkenin Birlik Devletinin güvenliğini sağlama konusundaki görüşlerini yansıtmayı amaçladığını belirtti. Birlik Devleti Sekreteri Grigoriy Rapota, taslağın Rusya ve Belarus Yüksek Devlet Konseyinin bir sonraki toplantısının gündemine alınabileceğini ifade etti.

- *Rusya Güvenlik Konseyi üyesi: 'Batı' diye bir kavram artık yok...* Rusya Güvenlik Konseyi Genel Sekreter Yardımcısı Aleksander Venediktov, "Tek bir kavram olarak 'Batı' artık yok" dedi. Venediktov'a göre, ortak çıkarlara sahip homojen bir devletler kulübü olarak 'Batı' artık modern siyasetin değil, tarihin alanıyla ilgili bir şeydir. Venediktov, "Bu oyuncuların her birinin, ortaklarının çıkarlarıyla örtüşmeyen kendine özgü öncelikleri olabilir. ABD ve Avrupa'nın bölgesel güvenlik konusundaki görüş ayrılıkları, ekonomik çelişkileri ve ticaret savaşları buna örnek olarak gösterilebilir. Ayrıca, NATO içindeki sürtüşmeleri de unutmamak gerekir" dedi.

- *Rus Büyükelçi Yerhov: Türkiye ile Rusya birlikte hareket ettiğinde yenilmez bir güç ortaya çıkıyor...* Rusya ve Türkiye arasındaki işbirliğinin daha önce görülmemiş bir seviyeye yükseldiğini belirten Rusya'nın Ankara Büyükelçisi Aleksey Yerhov, iki ülkenin birlikte hareket ettiğinde yenilmez olduğunu vurguladı.

- *BM'nin Kırım kararı, ABD'nin Karadeniz'deki amaçlarına hizmet ediyor...* Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, Ukrayna'nın sunduğu ve Rusya'nın Kırım, Sivastopol, Azak Denizi ve Karadeniz'i askerileştirdiği iddia edilen karar taslağını onayladı. Bununla birlikte hem Rusya'ya hem de Ukrayna'ya yönelik gerilimi tırmandırmama çağrılarını içeren İran'ın ve Suriye'nin sunduğu dengeleyici karar değişiklikleri, Batılı ülkeler tarafından engellendi.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- *Berger: Suriyelilerin dönüşü için koşullar oluşmadı...* AB Delegasyonu Türkiye Temsilcisi Christian Berger, Türkiye'deki Suriyeli mültecilerin geri dönüşü için koşulların oluşmadığını söyledi. AB, Ankara'ya destek için 3 milyar euroluk yeni yardım yapmaya hazırlanıyor.

KÜRESEL

- *Financial Times, George Soros'u 'yılın kişisi' seçti...* Londra merkezli uluslararası ekonomi ve finans gazetesi The Financial Times (FT), 2018'e veda vakti yaklaşırken yılın kişisi olarak George Soros'u seçtiğini duyurdu. FT Soros'tan şöyle söz etti: 'Heç fon sanayinin babası, dünyanın en önde gelen hayırseverlerinden biri, küresel çapta liberal demokratik düzen kurulmasının yorulmaz destekçisi...'